
Innovatív oktatás-tanulás

Felsőoktatási módszertani műhelysorozat

ESÉLYEGYENLŐSÉGI INNOVATÍV MŰHELY

2018. november 7.

SPECIÁLIS IGÉNYŰ HALLGATÓK A FELSŐOKTATÁSBAN: OKTATÁSI KULTÚRA ÉS MENEDZSMENT

Ollé János

Pannon Egyetem MFTK Tanárképző Központ

AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG PROBLÉMATÉRKÉPE

- a speciális szükséglet és a fogyatékoság nem egyenértékű a várhatóan gyengébb kognitív teljesítménnyel, az esélyegyenlőség hiányában az oktatási kultúra mégis ennek megfelelően kezeli
  - speciális igény: fizikai és tanulási területek
    - tanulási nehézségek: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia
    - autizmus / asperger-szindróma
    - látással, hallással kapcsolatos fogyatékoság
    - fizikai fogyatékoságok
    - mentális egészséggel összefüggő nehézségek
-

AZ OKTATÁSI KULTÚRA KOMPLEX INDIKÁTORAI

- MOOC kurzusok
  - e-Learning környezet
  - OHV kérdőívek
  - levelező tagozat időgazdálkodása
  - speciális igényű hallgatókkal való foglalkozás
  - jogszabály?
  - divat?
  - szükséglet?
  - kihívás, egyéni érdeklődés?
  - oktatási kultúra komplex indikátorai!
  - organikus fejlődés
  - innovációs “barikád és lövészárak”
  - felismeréstől intézményesülésig
  - minőség-értelmezés
-

ESÉLYEGYENLŐSÉG AZ OKTATÁSI KULTÚRÁBAN

- speciális igény és fizikai környezet
    - akadálymentes környezet, megfelelő fizikai környezet
    - oktatási tartalom, audiovizuális kommunikáció, oktatástechnológia, alkalmazások, mobiltechnológia
  - speciális igény és tanulási környezet
    - adaptív oktatási kultúra
    - inkluzív oktatási szemléletmód
  - inkluzív oktatási kultúra feltételrendszere:
    - fizikai, technikai környezet
    - pedagógiai felkészültség, oktatásmódszertan
    - oktatásszervezési rugalmasság
    - univerzális tanulástervezés (UDL)
-

UNIVERZÁLIS TANULÁSTERVEZÉS

- a tanítás és tanulás olyan értelmezési kerete, ami a technológia lehetőségeit és rugalmasságát kihasználva a legszélesebb körű tanulói szükségletek figyelembevételére ad lehetőséget

- I. különböző lehetőségek biztosítása a megjelenítésre
  - érzékelés (érezékszervek)

  - nyelv és a szimbólumokra (ábrázolás)

  - felfogásra és megértésre (kiemelés, struktúra, összefüggés)

UNIVERZÁLIS TANULÁSTERVEZÉS

- II. különböző lehetőségek biztosítása a cselekvésre és kifejezésre
  - fizikai cselekvés (navigáció, fizikai válasz)
  - kifejezőképesség és folytonosság (médiahasználat, vázlatok)
  - végrehajtás (hatékony célmegfogalmazás, egyéni tervezés és stratégia)
- III. különböző lehetőségek biztosítása a bevonódásra
  - érdekérvényesítés (fenyegetés csökkentése, egyéni döntések biztosítása)
  - erőfeszítés és kitartás fenntarthatósága (kihívás különböző szintjei, visszacsatolás)
  - önszabályozás lehetősége (személyes célok, egyéni megküzdés, önértékelés, önreflexió)

ADAPTIVITÁS AZ OKTATÁSI KULTÚRÁBAN

- az adaptivitás nem a speciális igényekre való optimalizálás
  - az adaptivitás olyan oktatási környezet biztosítása, ahol:
    - az integrált tanulási környezet,
    - a tanulási feladatok és a folyamatszabályozás,
    - az oktatási tartalom,
    - a tanulási feladatok, a tanulásszervezés és az oktatási módszerek,
    - az értékelés,
  - differenciált, vagyis a speciális igények sem jelentenek hátrányt, mivel az egyéni különbségek figyelembevétele természetes
-

OKTATÁSI KULTÚRA ÉS MENEDZSMENT

- felsőoktatás-menedzsment kánon vs. “oktatási extra”
  - felsőoktatási rangsorok: az oktatási minőség a háttérbe szorul (ha van)
  - fejlesztési impulzusok sorrendje?
    - az oktatási kultúra fejlesztésével a kérdéskör megjelenik, megoldandó feladattá válik
    - a kérdéskör előhozásával és feladatként való megoldásával az oktatási kultúra fejlődik
-

HALLGATÓI SZEMPONTOK ÉS INTÉZMÉNYI BEAVATKOZÁSI LEHETŐSÉGEK

---

1. elérhető intézményi koordinátor
2. intézményi támogató környezet megismerése
3. személyiségi jogok és támogatási jogosultságok ismerete
4. a differenciálás oktatási és tanulási kultúrájának ismerete és megértése
5. amikor szükség akkor hozzáférés a tanulást kiegészítő támogatásokhoz

1. interaktív hallgatói kapcsolat (folyamatos igényfelmérés, pályázati tevékenység)
2. folyamatos tájékoztatás
3. online és kontakt tájékoztatás
4. közös koordinációs beszélgetések
5. folyamatos promóció és disszemináció, egyéni tutorálás lehetősége

HALLGATÓI SZEMPONTOK ÉS INTÉZMÉNYI BEAVATKOZÁSI LEHETŐSÉGEK

---

6. az egyéni függetlenség
megegyező szintje

6. bevonódás az oktatási programmal kapcsolatos döntésekbe

7. használható /
hozzáférhető fizikai
környezet

7. megfelelő fizikai környezet biztosítása

8. használható /
hozzáférhető tanterv

8. tanulási célok és tanulási feladatok azonosítása, képzők
képzése

9. programtervezésben
való figyelembevétel

9. irányelvek kidolgozása és érvényesítése a
programfejlesztésben, jó gyakorlatok tapasztalatai alapján
képzők képzése, konkrét iránymutatás speciális igényű
hallgatókkal való foglalkozáshoz, az egyedi esetek kezelésén
túlmutató átfogó inkluzív stratégia kidolgozása

10. hozzáférés a
megfelelő
technológiához

10. speciális igények figyelembe vétele a technológiai
fejlesztésnél, technológiai személyzet képzése, egyformán
elérhető szoftverkörnyezet biztosítása

Innovatív oktatás-tanulás

Felsőoktatási módszertani műhelysorozat

ESÉLYEGYENLŐSÉGI INNOVATÍV MŰHELY

2018. november 7.

forrás: thechronicleofeducation.com

olle.janos@mftk.uni-pannon.hu

youtube.com/ollejanospodcast

---

linkedin.com/in/ollejanos

twitter.com/ollejanos

Ollé János

Pannon Egyetem MFTK Tanárképző Központ
